

(อม.๒๙)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๖๖/๒๕๕๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐๗/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	โจทก์
	นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี ที่ ๑	
	นายไกรสร พรสุธี ที่ ๒	
	นายไชยยันต์ พึ่งเกียรติไพโรจน์ ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นข้าราชการการเมือง ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามมาตรา ๒๔

แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ จำเลยทั้งสามจึงมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมคู่สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ ระหว่างกระทรวงคมนาคมกับ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด โดยมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามในขณะนั้น ซึ่งได้รับสัมปทานดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งตามสัญญาดังกล่าว ข้อ ๔ กำหนดให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด ซึ่งต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด และขณะเกิดเหตุเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญาให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒ เดือนนับจากวันเริ่มให้บริการวงจรรดาวเทียมตามสัญญา ภายใต้เงื่อนไขว่าบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และบริษัทฯ จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด โดยต้องดำเนินการให้บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่รับผิดชอบตามสัญญาต่อกระทรวงร่วมกันและแทนกันกับบริษัทฯ หลังจากทำสัญญามีการจัดตั้ง บริษัทชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด ขึ้นใหม่ตามสัญญาโดยมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามในขณะนั้น ซึ่งต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ขณะเกิดเหตุเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ขณะฟ้องคดีนี้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทไทยคม จำกัด (มหาชน) และมีการแก้ไขสัญญาฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่

๒๓ มีนาคม ๒๕๓๕ เพื่อให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด และ บริษัท ชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด รับผิดชอบตามสัญญาร่วมกันและแทนกันต่อกระทรวงคมนาคม ต่อมาวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อขออนุมัติลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ตามสัญญาเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ จำเลยทั้งสามทราบแล้วว่าอัยการสูงสุดมีข้อสังเกตว่าโครงการนี้เดิมได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเป็นโครงการของประเทศ (National Project) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะต้องนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนลงนามในสัญญา เนื่องจากเดิมสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศมีการกำหนดเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ไว้ในข้อ ๔ เป็นนัยสำคัญประการหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด ได้รับสัมปทาน จำเลยทั้งสามเป็นตัวแทนฝ่ายรัฐมีหน้าที่ดูแลและรักษาผลประโยชน์ที่รัฐพึงได้รับจากสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ กลับร่วมกันดำเนินการเพื่ออนุมัติและแก้ไขเงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าวโดยจำเลยที่ ๑ ในฐานะรัฐมนตรีอนุมัติและแก้ไขสัญญาโดยไม่ได้ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา จำเลยที่ ๒ ในฐานะปลัดกระทรวง และจำเลยที่ ๓ ในฐานะผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติร่วมในการเสนอข้อมูลและความเห็นให้แก้ไขสัญญา เป็นการกระทำที่มีชอบและเอื้อประโยชน์แก่ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความมั่นคงในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมของรัฐ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทางราชการ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๓

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ทางใต้สวนพยานหลักฐานจากการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของโจทก์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่ง

ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด (ต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ขณะเกิดเหตุเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทอินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) ได้รับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศและอนุมัติให้โครงการดังกล่าวเป็นโครงการของชาติ (National Project) วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ กระทรวงคมนาคมกับ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด ทำสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ซึ่งตามสัญญาข้อ ๔ กำหนดให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด จะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญา มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันเริ่มให้บริการวงจรรดาวเทียมตามสัญญา และบริษัทฯ จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งต้องดำเนินการให้บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่รับผิดชอบตามสัญญาต่อกระทรวงร่วมกันและแทนกันกับบริษัทฯ ต่อมา มีการจัดตั้ง บริษัทชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด ขึ้นใหม่ตามสัญญาโดยมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามในขณะนั้น (ต่อมาแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ขณะเกิดเหตุเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทไทยคม จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และมีการแก้ไขสัญญาฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๕ เพื่อให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด และ บริษัทชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด รับผิดชอบสัญญาาร่วมกันและแทนกันต่อกระทรวง นอกจากนี้มีการแก้ไขสัญญาอีก ๓ ฉบับ เนื่องจากมีการแปรสภาพ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด และ บริษัทชินวัตรแซทเทลไลท์ จำกัด เป็นบริษัทมหาชนจำกัด และเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ต่อมาวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มีหนังสือถึง ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (หลังปฏิรูประบอบราชการ) ขออนุมัติลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ โดยให้เหตุผลว่าธุรกิจให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก โดยเฉพาะโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ ต้องใช้เงินลงทุนประมาณ

๑๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาพันธมิตรเพื่อขยายศักยภาพในการแข่งขันหรือขยายฐานเงินทุนของบริษัทให้มีความเข้มแข็งและมีเงินทุนเพียงพอที่จะดำเนินกิจการให้บรรลุไปได้ด้วยดี และเพื่อให้สามารถแข่งขันกับบริษัทต่างประเทศรายอื่น ๆ ที่ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมได้ คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในขณะนั้นสั่งการให้นางสาวอนงค์ เศรษฐนันท์ ผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติศึกษาวิเคราะห์ฝ่ายผู้ขอและฝ่ายกระทรวงว่ามีความจำเป็นอย่างไร โดยให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงทราบด้วย นางสาวอนงค์ มอบหมายให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งขณะนั้นเป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ๖ และ นางสาวสุดสาคร สิงห์ศรีโว ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๗ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ทำหนังสือเสนอข้อมูลเพิ่มเติมว่าการขอลดสัดส่วนการถือหุ้นไม่มีปัญหาในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยังสามารถควบคุมการดำเนินธุรกิจของบริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้เหมือนกับขณะที่ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๕๑ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ โดย นางสาวอนงค์ มีบันทึกถึง คุณหญิงทิพาวดี ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผ่านจำเลยที่ ๒ เพื่อพิจารณานำเสนอจำเลยที่ ๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการ โดยเสนอความเห็นของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติตามที่ได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๓ ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ว่าการลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จะยังคงรับผิดชอบการดำเนินงานตามสัญญาได้ และ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ยังคงรักษาสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลสัญชาติไทย โดยไม่ขัดต่อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอนุมัติให้ลดสัดส่วนการถือหุ้นดังกล่าว เห็นสมควรที่จะต้องแก้ไขสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เพื่อมิให้ผิดข้อกำหนดของสัญญาข้อ ๔ ซึ่งสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติได้ร่างแก้ไขสัญญามาพร้อมด้วยแล้ว แต่เพื่อความรอบคอบ เห็นสมควรให้หารือสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาและตรวจร่างสัญญาแก้ไขก่อน จำเลยที่ ๑ เห็นชอบให้หารือสำนักงานอัยการสูงสุด วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๒ ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ลงนามในหนังสือหารือไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ต่อมาวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายชัยเกษม นิติสิริ รองอัยการสูงสุด

ปฏิบัติราชการแทนอัยการสูงสุด มีหนังสือตอบข้อหารือว่าการแก้ไขสัญญาเพื่อให้ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทผู้รับสัมปทานจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยังคงเป็นคู่สัญญาที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันกับผู้รับสัมปทานโดยไม่เปลี่ยนแปลง และยังเป็นผู้ถือหุ้นสัญชาติไทย รายใหญ่ที่สุดในบริษัทผู้รับสัมปทานสามารถควบคุมการดำเนินงานของบริษัทผู้รับสัมปทานได้ตามเจตนารมณ์ของสัญญา นอกจากนี้ การแก้ไขสัญญาดังกล่าวไม่ได้ลดภาระหน้าที่ของบริษัทผู้รับสัมปทาน และไม่ได้ทำให้บริษัทผู้รับสัมปทานจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐตามสัญญาลดลง จึงไม่มีกรณีที่รัฐต้องเสียประโยชน์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงสามารถใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ แต่มีข้อสังเกตว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญานี้ เป็นสาระสำคัญของสัญญาและเป็นส่วนหนึ่งแห่งที่มาของการอนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี จึงควรนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนลงนามในสัญญา และสำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจพิจารณาร่างสัญญาแก้ไขแล้ว วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๓ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ลงนามในบันทึกเสนอปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อนำเสนอจำเลยที่ ๑ ลงนามในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามข้อสังเกตของอัยการสูงสุด จำเลยที่ ๑ ลงนามในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ แต่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืนเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยให้เหตุผลว่าเรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะลดเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี จำเลยที่ ๓ จึงมีบันทึกข้อความลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๗ ถึงปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผ่านจำเลยที่ ๒ นำเสนอข้อพิจารณาว่ากระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถใช้ดุลพินิจที่จะพิจารณาอนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ พร้อมร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (ฉบับที่ ๕) ตามข้อพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อนำเสนอจำเลยที่ ๑ พิจารณาอนุมัติและกำหนดวันเวลาลงนามร่วมกัน ๓ ฝ่าย จำเลยที่ ๑ สั่งการเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๗ ให้หารืออัยการสูงสุดอีกครั้งเกี่ยวกับความเห็นของอัยการสูงสุดในข้อสังเกตที่ต่อท้ายและที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถใช้ดุลพินิจดำเนินการได้โดยไม่ต้องส่งเรื่อง

เข้าคณะรัฐมนตรีต่อไป วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๒ ลงนามในหนังสือหรือไปยังสำนักงาน
อัยการสูงสุดอีกครั้ง นายชัยเกษม รองอัยการสูงสุดปฏิบัติราชการแทนอัยการสูงสุด มีหนังสือตอบข้อหารือ
ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ว่าเมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีความเห็นว่าเรื่องนี้ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์
ที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตั้งข้อเสนอแนะของสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารจึงมีดุลพินิจที่จะแก้ไขสัญญาตามร่างที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจแก้ไขไว้ได้
ต่อมาวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๓ มีบันทึกข้อความด่วนที่สุดถึงจำเลยที่ ๒ ซึ่งขณะนั้น
ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อนำเสนอจำเลยที่ ๑ พิจารณา
โดยเสนอให้อนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ และข้อกำหนด
วันเวลาดงนามในสัญญาพร้อมกัน ๓ ฝ่าย พร้อมแนบร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดำเนินกิจการ
ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (ฉบับที่ ๕) ไปด้วย จำเลยที่ ๒ ลงนามเสนอจำเลยที่ ๑ ขออนุมัติ
ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑ อนุมัติและลงนามในสัญญา
เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ หลังจากนั้น บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ยื่นหนังสือ
ขออนุญาตเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนแก่บุคคลทั่วไปต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์
และตลาดหลักทรัพย์ โดยได้รับอนุญาตในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และต่อมาเสนอขายหุ้นเพิ่มทุน
ต่อบุคคลทั่วไปจำนวน ๒๐๘,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น ราคาหุ้นละ ๑๕.๓๐ บาท จำนวนเงินค่าหุ้นที่
บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้รับหลังหักค่าธรรมเนียมจำนวน ๓,๑๑๐,๗๙๖,๐๐๐ บาท
เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๓ ระหว่างอัยการสูงสุด ผู้ร้อง พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกกล่าวหา
เรื่อง ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ร้อยตรีหญิง ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในขณะนั้นมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนข้อเท็จจริงอันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตามคดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๓ คณะกรรมการเสนอความเห็นว่าการอนุมัติแก้ไขสัญญาสัมปทาน
ให้ลดสัดส่วนการถือครองหุ้นจากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ นั้น
ถือเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาในข้อสาระสำคัญ จึงต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณา
และเนื่องจากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญายังคงมีอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลโดยเงื่อนไข

หรือเหตุอื่น เห็นควรให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยหน่วยงานและองค์กรของรัฐ ที่อยู่ในความควบคุมกำกับดูแลผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับสัญญาสัมปทานนำประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไขสัญญาสัมปทานที่ได้ดำเนินการไปแล้วเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงาน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือการดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ โดยพิจารณาให้การดำเนินกิจการของผู้รับสัมปทานเป็นไปตามสัญญา และนำข้อเท็จจริงและข้อวินิจฉัยที่ปรากฏตามทางพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ตลอดจนข้อพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงมาเป็นข้อมูลประกอบ เพื่อมีความเห็นเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะและความเหมาะสม เพื่อมีมติยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสัมปทานที่ได้มีการอนุมัติไป วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ ร้อยตรีหญิง ระนองรักษ์ สั่งการให้คณะกรรมการประสานงานการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงาน ตามสัญญาดำเนินการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชน เข้าร่วมงานหรือการดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ พิจารณาได้ความว่า ในการดำเนินการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศเห็นควรให้คงสัดส่วนการถือหุ้นตามที่กำหนดไว้ในสัญญา เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ตามเดิม และควรนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา สำหรับคดีนี้ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้ส่งเรื่องการดำเนินคดี ให้โจทก์พิจารณา โจทก์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยที่ ๑ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กับพวก กระทำความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ ตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีมติรับพิจารณาและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ต่อมาโจทก์มีความเห็นด้วยมติเสียงข้างมากกว่าจำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจ อนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทานก่อนได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่จำเลยที่ ๑ กลับใช้ดุลพินิจ อนุมัติให้แก้ไขสัญญาดังกล่าว โดยมีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมในการนำเสนอข้อมูลและเสนอความเห็น ให้แก้ไขสัญญาเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิด

ความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๓ ให้ส่งรายงานและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดี กับจำเลยทั้งสามต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๐ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ ต่อมาอัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งข้อไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีอาญา แก่จำเลยทั้งสาม โจทก์และอัยการสูงสุดจึงตั้งคณะทำงานร่วมกันรวบรวมพยานหลักฐาน แต่คณะทำงาน ผู้แทนอัยการสูงสุดและคณะทำงานผู้แทนฝ่ายโจทก์ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันกระทำความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ หรือไม่ ในการพิจารณาปัญหาดังกล่าวเห็นสมควรวินิจฉัย เสียก่อนว่าการที่จำเลยที่ ๑ อนุมัติให้แก่สัญญาสัมปทาน (ฉบับที่ ๕) ให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) โดยไม่นำเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นการอนุมัติโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ในเบื้องต้นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๗ (๔) กำหนดให้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ในกรณีเมื่อมีเรื่องขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี หรือขอปฏิบัติเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งจำเลยที่ ๑ เป็นรัฐมนตรีย่อมทราบระเบียบดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงเป็นปัญหาว่า เงื่อนไขของสัญญา สัมปทานข้อที่ ๔ ซึ่งให้ผู้รับสัมปทานจัดตั้งบริษัทใหม่ภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันเริ่มให้บริการวงจรรดาวเทียม โดยผู้รับสัมปทานจะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ตามเอกสารหมายเลข ๒๔ เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า ในการยื่นข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด เป็นผู้เสนอเงื่อนไขที่ดีที่สุดและกระทรวงคมนาคมได้เชิญมาเจรจาเกี่ยวกับ รายละเอียดการให้สัมปทานครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๓ บริษัทฯ ได้เพิ่มเติมข้อเสนอหลายข้อ

หนึ่งในข้อเสนอเพิ่มเติมคือ บริษัทฯ จะจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นผู้ลงนามในสัญญาสัมปทาน รวมทั้งเป็นผู้ดำเนินงานบริหารโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยบริษัทฯ จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ต่อมาวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๔ บริษัทฯ มีหนังสือยืนยันข้อเสนอเพิ่มเติมดังกล่าวถึงประธานคณะกรรมการพิจารณาสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เมื่อกระทรวงคมนาคมเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้บริษัทฯ เป็นผู้ได้รับสัมปทาน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งกระทรวงการคลังได้เสนอความเห็นในประเด็นการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ว่า ควรกำหนดเป็นเงื่อนไขว่าการจำหน่ายหุ้นคราวเดียวหรือหลายคราวซึ่งมีผลทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งถือหุ้นเกินกว่าอัตราที่กำหนด เช่น ร้อยละ ๕ หรือร้อยละ ๑๐ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลก่อน โดยกระทรวงการคลังให้เหตุผลว่าการคัดเลือกผู้ได้รับสัมปทาน รัฐบาลพิจารณาคุณสมบัติและความชำนาญของผู้ยื่นข้อเสนอด้วย และมีการนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ฝ่ายเศรษฐกิจ โดยคณะกรรมการกลั่นกรองฯ มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ว่าเห็นควรอนุมัติให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ตามเงื่อนไขการให้สัมปทานของกระทรวงคมนาคมในข้อกำหนดการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยมีระยะเวลาคุ้มครองการลงทุน ๘ ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา และมีระยะเวลาสัมปทาน ๓๐ ปี และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ เห็นชอบตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองฯ แม้ว่าในข้อกำหนดการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศไม่ได้กำหนดว่าผู้เสนอราคาจะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญาและผู้เสนอราคาจะต้องถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ก็ตาม แต่เมื่อเป็นข้อเสนอเพิ่มเติมของบริษัทฯ ที่สืบเนื่องมาจากผลการเจรจากับคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ และขณะที่กระทรวงคมนาคมเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก็ได้ระบุเงื่อนไขเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ตามที่บริษัทเสนอเพิ่มเติมไว้ในหนังสือขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วย ตามเอกสารหมายเลข จ.๗๐ (หน้า ๑๘๘๕) ข้อเสนอเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสาร

ภายในประเทศ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทาน จึงต้องถือว่า มติคณะรัฐมนตรีครอบคลุมถึงเรื่องกำหนดให้ต้องถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด นอกจากนั้นโดยสาระสำคัญของเงื่อนไขสัญญาสัมปทานข้อที่ ๔ ดังกล่าว ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการดาวเทียมสื่อสารในประเทศครั้งนี้ ในเรื่องกำหนดคุณสมบัติ ของผู้รับสัมปทานที่ต้องคำนึงถึงความชำนาญ และความพร้อมในด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่ง ที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด เป็นผู้ได้รับสัมปทาน ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มีหนังสือหารือ ไปยังอัยการสูงสุด อัยการสูงสุดก็ได้ตั้งข้อสังเกตว่าคุณสมบัติ ความน่าเชื่อถือ และความสามารถ ของบริษัทผู้รับสัมปทานเป็นเงื่อนไขสาระสำคัญอย่างยิ่งของสัญญาสัมปทาน เมื่อจะแก้ไขเปลี่ยนแปลง เงื่อนไขสัญญาข้อนี้ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญาและเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับการอนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี ก็ต้องนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเสียก่อนลงนามในสัญญา การที่จำเลยที่ ๑ ใช้อำนาจในฐานะรัฐมนตรีอนุมัติให้มีการแก้ไขสัญญาลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จึงเป็นการฝ่าฝืนระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๗ (๔) ที่จำเลยทั้งสาม นำสืบต่อสู่ว่า การกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๔ ของสัญญาไม่ใช่มติของคณะรัฐมนตรี หากแต่เป็นดำริของ นายอนุกุล ประจวบเหมาะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในขณะนั้น เห็นว่า ตามบันทึกข้อความลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ เอกสารหมายเลข ๕๓ ได้ความว่าในชั้นตรวจร่างสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ นายอนุกุล เพียงแต่สั่งการให้แก้ไขร่างสัญญาในเรื่องการจัดตั้งบริษัทใหม่มาดำเนินงานตามร่างสัญญาข้อ ๔ ซึ่งตามร่างเดิมระบุเป็นดุลพินิจของ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด ที่จะจัดตั้ง บริษัทขึ้นมาดำเนินงานตามสัญญาหรือไม่ก็ได้ เปลี่ยนเป็นบทบังคับให้ต้องจัดตั้งบริษัทใหม่เพื่อดำเนินงาน ตามสัญญาภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันให้บริการวงจรรวมดาวเทียม นอกจากนี้ ยังสั่งการให้เพิ่มเงื่อนไข ให้บริษัททั้งสองยังคงต้องรับผิดชอบร่วมกันตามสัญญา ส่วนเรื่องกำหนดสัดส่วนถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดนั้นคงเป็นไปตามข้อเสนอเพิ่มเติมของ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์

แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งสามที่ว่าการกำหนดสัดส่วนการถือครองหุ้นในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ไม่ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจึงไม่ถือเป็นมติของคณะกรรมการนั้นฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต่อไปว่า การที่จำเลยที่ ๑ อนุมัติให้แก้ไขสัญญาดังกล่าวเสียเองเป็นการกระทำโดยสุจริต และมีข้อแก้ตัวหรือไม่ จำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้ว่า ได้ส่งเรื่องการร้องขอแก้ไขสัญญาของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการเพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว แต่ได้รับหนังสือคืนมาโดยแจ้งว่า ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องให้คณะกรรมการพิจารณา ทั้งจำเลยที่ ๑ ได้หารืออัยการสูงสุดแล้วได้รับคำตอบว่าจำเลยที่ ๑ มีดุลพินิจที่จะอนุมัติให้แก้ไขสัญญาได้ ในเรื่องนี้เห็นว่า สำหรับจำเลยที่ ๑ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แม้จะนำเรื่องการขอแก้ไขการลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เสนอต่อคณะกรรมการ แต่ข้อเท็จจริงได้ความจาก นายบรรศักดิ์ อุวรรณโณ เลขาธิการคณะกรรมการในขณะเกิดเหตุว่า เรื่องดังกล่าวไม่อาจนำเข้าพิจารณาในคณะกรรมการได้เนื่องจากนายรัฐมนตรีเป็นคู่สัญญาขัดต่อพระราชบัญญัติระเบียบวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๓ และ นายบรรศักดิ์ ได้แจ้งจำเลยที่ ๑ ทราบทางโทรศัพท์พร้อมกับขอให้ถอนเรื่อง แต่จำเลยที่ ๑ ปฏิเสธ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการจึงมีหนังสือส่งเรื่องคืนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยระบุในหนังสือส่งเรื่องคืนว่าไม่เข้าหลักเกณฑ์เพื่อรักษาหน้าของรัฐมนตรีและรักษาความสัมพันธ์ระหว่าง นายบรรศักดิ์ กับนายรัฐมนตรี แม้จำเลยที่ ๑ เบิกความยืนยันว่า นายบรรศักดิ์ ไม่เคยโทรศัพท์แจ้งให้ถอนเรื่องคืนตามเหตุผลที่อ้าง แต่จำเลยที่ ๑ เบิกความยอมรับว่า ในวันที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการมีหนังสือตอบกลับมายังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำเลยที่ ๑ ได้ตามเรื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ต่อมาเลขาธิการคณะกรรมการได้โทรศัพท์แจ้งว่าเรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะกรรมการ ขอให้ถอนเรื่องกลับ จำเลยที่ ๑ ยืนยันว่าจะไม่ถอนเรื่องเพราะอัยการสูงสุดได้ตั้งข้อสังเกตว่าต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา โดยใช้เวลาพูดคุยกันไม่ถึง ๑ นาที และไม่ได้พูดถึงเหตุผลอื่น เห็นว่า นายบรรศักดิ์ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ที่ถ่วงเรื่องก่อนเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า นายบรรศักดิ์ มีสาเหตุโกรธเคืองหรือมูลเหตุจูงใจให้ต้องเบิกความปรักปรำจำเลยที่ ๑ ทั้งได้ให้การยืนยันถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวมาโดยตลอด

ตั้งแต่คดีที่อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ตกเป็นของแผ่นดิน นำเชื่อว่า นายบวรศักดิ์ เบิกความไปตามความจริง การที่จำเลยที่ ๑ ได้รับแจ้งจาก นายบวรศักดิ์ ถึงเหตุผลที่ไม่สามารถนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี และขอให้จำเลยที่ ๑ ถอนเรื่องคืน ซึ่งมีสาเหตุจากผลประโยชน์ทับซ้อนนั้น เป็นเหตุผลที่มีความชัดเจนและหนักแน่น เพราะจำเลยที่ ๑ ย่อมทราบดีว่า นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นประธานกลุ่มบริษัทผู้รับสัมปทาน แทนที่จำเลยที่ ๑ จะคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ แต่จำเลยที่ ๑ กลับยืนยันไม่ถอนเรื่องเพื่อให้ นายบวรศักดิ์ ส่งเรื่องคืนเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้อ้างเป็นพยานหลักฐานป้องกันตนเอง หากมีการกล่าวหาในภายหลังว่าตนได้มีการเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และการสื่อสาร ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากสำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และการสื่อสาร ได้มีบันทึกเสนอให้จำเลยที่ ๑ อนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาและกำหนดวันเวลาการลงนามร่วมกันสามฝ่าย แม้จำเลยที่ ๑ จะเกษียณสั่งในบันทึกให้หารืออัยการสูงสุดอีกครั้งว่ากระทรวงพาณิชย์ และการสื่อสารจะสามารถใช้ดุลพินิจดำเนินการแก้ไขสัญญาโดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีได้หรือไม่ โดยไม่ได้หารือเรื่องที่ นายบวรศักดิ์ มีความเห็นว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นคู่สัญญา แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ มีเจตนาปิดข้อเท็จจริงที่หารือไปยังอัยการสูงสุดและสื่อถึงเจตนาที่แท้จริงว่าในการหารืออัยการสูงสุดอีกครั้ง ก็เพื่อเป็นพยานหลักฐานป้องกันตนเองหากในภายหลังเกิดข้อร้องเรียนในเรื่องนี้ ส่วนเรื่องที่อัยการสูงสุดตอบข้อหารือครั้งหลังว่า จำเลยที่ ๑ มีดุลพินิจที่จะอนุมัติให้แก้ไขสัญญาได้นั้น ก็ตอบภายใต้เงื่อนไขว่าในเมื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศแจ้งว่าเรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา จำเลยที่ ๑ ย่อมมีดุลพินิจที่จะแก้ไขสัญญาได้โดยที่อัยการสูงสุดไม่ทราบเบื้องหลังการพูดคุยระหว่างจำเลยที่ ๑ กับ นายบวรศักดิ์ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ทราบดีอยู่แล้ว

นอกจากนั้น ในการขอแก้ไขสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศในครั้งนี้ ปรากฏข้อพิรุธหลายประการ กล่าวคือ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ประสงค์ขอลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) แต่ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำหนังสือ ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๑ ขออนุมัติต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เสียเอง และไม่ปรากฏว่า บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้มีมติของคณะกรรมการบริษัทหรือมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องขอลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)

ข้อพิรุณประการต่อมา ตามหนังสือดังกล่าว ระบุเหตุผลอย่างกำกวมทำนองว่าสภาวะการแข่งขัน การให้บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมในตลาดโลกมีการแข่งขันสูงมาก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ให้บริการ ช่องสัญญาณดาวเทียมในภูมิภาคเอเชียจะจับมือกับพันธมิตรที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ แหล่งเงินทุน และเทคโนโลยีเพื่อเสริมศักยภาพของตนเองให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการแข่งขัน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จะต้องหาพันธมิตร เพื่อขยายศักยภาพในการแข่งขันหรือขยายฐานเงินทุนให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งจะมีผลทำให้สัดส่วนการถือหุ้น ของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ลดลงจากร้อยละ ๕๑ เนื่องจากต้องให้พันธมิตร หรือเจ้าของแหล่งเงินทุนเข้ามามีส่วนในการถือหุ้นบางส่วน เห็นว่า ข้ออ้างที่ว่า บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ต้องหาพันธมิตรที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ แหล่งเงินทุน และเทคโนโลยี เพื่อเสริมศักยภาพของตนเองให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้นั้น เป็นเรื่องสำคัญต่อทิศทางการดำเนินงานของบริษัท โดยปกติย่อมต้องมีการเจรจาเบื้องต้นกับพันธมิตรหรือแหล่งเงินทุนถึงแนวทาง หรือข้อสรุปในการร่วมลงทุน แต่ไม่ปรากฏว่า บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้เจรจากับ พันธมิตรรายใด และปริมาณหุ้นที่อ้างว่าพันธมิตรจะเข้ามาถือครองบางส่วนนั้นคิดเป็นร้อยละเท่าใด ประการสุดท้าย ตามหนังสือขอแก้ไขสัญญาของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ไม่ได้แนบเอกสารประกอบใด ๆ เพียงแต่กล่าวถึงข้อมูลสภาพการแข่งขันของธุรกิจการให้บริการ สื่อสารผ่านดาวเทียมในตลาดโลกและอ้างว่าเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงเท่านั้น ไม่ได้กล่าว เฉพาะเจาะจงว่า บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มีความจำเป็นต้องระดมทุนไปใช้ในกิจการใด เพียงแต่ยกตัวอย่างว่าการลงทุนในโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ต้องใช้เงินลงทุนสูงประมาณ ๑๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ดังนั้นข้อเท็จจริงที่ยกขึ้นอ้างเพื่อประกอบการขอแก้ไขสัญญาจึงเลื่อนลอย ไม่ปรากฏเหตุผลความจำเป็นที่แท้จริง น่าเชื่อว่าการขอแก้ไขสัญญามีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง ดังจะเห็นได้ว่าหลังจากจำเลยที่ ๑ อนุมัติให้แก้ไขสัญญาแล้ว บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ออกหุ้นเพิ่มทุน ๒๐๘,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น ขายให้แก่บุคคลทั่วไป ไม่ได้ขายให้พันธมิตรที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ แหล่งเงินทุนและเทคโนโลยีตามที่อ้างในหนังสือขอแก้ไขสัญญาแต่ประการใด ส่วนการที่ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือนำส่งข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๒ โดยชี้แจงถึงประเด็นข้อกฎหมาย

ในการแก้ไขสัญญาเท่านั้น แต่ไม่ได้ชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นที่ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) สำหรับข้ออ้างเรื่องต้องหาพันธมิตร หรือแหล่งเงินทุนก็ได้มีการชี้แจงแต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น การที่จำเลยที่ ๑ อนุมัติให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) แก้ไขสัญญาโดยลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน จึงเป็นการอนุมัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ และเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตและปราศจากข้อแก้ตัวอันจะรับฟังได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การอนุมัติให้แก้ไขสัญญาครั้งนี้ทำให้รัฐเสียหายหรือไม่เห็นว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุ มาตรา ๔๐ ได้บัญญัติให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ใช้บังคับซึ่งในมาตรา ๘ (๑) กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ) จากคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จะต้องมีส่วนการถือหุ้นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น รวมทั้งต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และผู้มีอำนาจกระทำการผูกพันนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๖๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็ให้อำนาจคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมสามารถดำเนินการให้มีการเชื่อมเครือข่ายโทรคมนาคมทั้งหมดได้เมื่อรัฐบาลร้องขอ หรือคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมอาจสั่งให้เจ้าพนักงานเข้าครอบครองอุปกรณ์หรือเครื่องมือของผู้รับใบอนุญาตเพื่อดำเนินการอย่างใดก็ได้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ความมั่นคงของประเทศ หรือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะได้ จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าให้ความสำคัญกับกิจการโทรคมนาคม เนื่องจากเป็นกิจการที่สามารถสื่อสารในวงกว้างและระยะไกล หากนำมาใช้ในทางที่เป็นคุณย่อมเกิดประโยชน์แก่ประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ขณะเดียวกัน หากปราศจากการควบคุมกำกับดูแลก็อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ หรือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยของประชาชนได้เช่นกัน เจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวจึงประสงค์คุ้มครองกิจการโทรคมนาคมมิให้ตกเป็นของต่างชาติ จึงกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจะต้องมีส่วนการถือหุ้นกับสัดส่วนกรรมการและผู้มีอำนาจกระทำการผูกพันนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย นอกจากนี้ เจตนารมณ์ตามข้อกำหนดในการทำข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ผู้ยื่นข้อเสนอขอรับสัมปทานที่ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีต้องทำสัญญากับกระทรวงคมนาคมด้วยตนเอง แต่เนื่องจากข้อ ๑.๒.๗ กำหนดไว้ว่า กระทรวงคมนาคม สงวนสิทธิที่จะส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารกิจการด้วย ๑ คน บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ยื่นขอรับสัมปทานจึงได้เพิ่มเติมข้อเสนอว่าจะจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ เมื่อคำนึงถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อดำเนินงานตามสัญญา สถานะของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่จึงต้องมีคุณสมบัติความน่าเชื่อถือเทียบเท่ากับ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ยื่นขอรับสัมปทาน คณะกรรมการพิจารณาสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศมีความเห็นควรให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับสัมปทานก็โดยพิจารณาภายใต้เงื่อนไขคุณสมบัติ ประสบการณ์ ความชำนาญ ความมั่นคงทางการเงิน รวมทั้งความเหมาะสมและน่าเชื่อถือด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดให้บริษัทต้องถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดก็สืบเนื่องจากความน่าเชื่อถือในสถานะของบริษัท และต้องการให้มีอำนาจควบคุมบริหารจัดการอย่างเด็ดขาดใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งถือเป็นนัยสำคัญประการหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ได้รับสัมปทาน การอนุมัติให้แก่สัญญาสัมปทานโดยลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดย่อมเป็นการลดทอนความมั่นคงในการบริหารจัดการ

และการควบคุมในการดำเนินโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับสัมปทาน ดังจะเห็นได้ว่าตามหนังสือชี้แจงของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๒ ข้อ ๔ ระบุว่ากรณีที่ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ลงเหลือร้อยละ ๔๐ นั้น โอกาสที่ผู้ถือหุ้นรายย่อย ซึ่งมีจำนวนมากกว่าจะรวมตัวกันออกเสียงลงคะแนนไปในทิศทางเดียวกันเพื่อคัดค้านการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นใหญ่คือ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) นั้นมีน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย แสดงให้เห็นว่าหาก บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ลงเหลือร้อยละ ๔๐ ผู้ถือหุ้นส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๖๐ ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของจำนวนหุ้นทั้งหมดมีโอกาสที่จะรวมตัวกันเพื่อคัดค้านการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นใหญ่คือ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งถือหุ้นเพียงร้อยละ ๔๐ นั้นเกิดขึ้นได้เพียงแต่มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย แต่ถ้าไม่แก้ไขสัญญาย่อมไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย เห็นว่า สัญญาสัมปทานเกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงในการสื่อสารของประเทศ มีผลกระทบต่อสังคมและประชาชนอย่างกว้างขวาง การตัดสินใจดำเนินการใด ๆ จึงต้องกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ และต้องไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงแม้แต่น้อย การแก้ไขสัญญาสัมปทานดังกล่าวข้างต้น ย่อมก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินงานของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) กระทบต่อความมั่นคงและความมั่นใจในการดำเนินโครงการของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และทำให้รัฐเสียหาย แม้ว่าหลังจากแก้ไขสัญญาสัมปทานผ่านมาจนถึงปัจจุบันยังไม่เคยเกิดเหตุการณ์ผู้ถือหุ้นรายย่อยรวมตัวกันลงคะแนนเสียงคัดค้านการตัดสินใจของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ถือหุ้นใหญ่ ก็ยังไม่ใช่ข้อพิสูจน์เด็ดขาดว่าในอนาคตจะไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น ส่วนข้อที่จำเลยทั้งสามต่อสู้ว่า อำนาจควบคุมบริหารจัดการอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดย่อมหมายถึงจำนวนคะแนนเสียงที่จะใช้ลงมติพิเศษในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๙๔ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐๗ ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน แต่ตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ข้อ ๔ (๒) กำหนดว่าบริษัทผู้รับสัมปทานต้องเป็นถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าตามข้อสัญญาดังกล่าว มีเจตนารมณ์เพียงว่าประสงค์ให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ดำรงสถานะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

เพื่อให้มีอำนาจครอบงำการดำเนินกิจการของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ھاใช้ต้องถึงขนาดเบ็ดเสร็จเด็ดขาดไม่ การอนุมัติให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลดสัดส่วน การถือครองหุ้น บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๔๐ จึงมีได้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอำนาจครอบงำกิจการของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เห็นว่า ศาลได้วินิจฉัยถึงเจตนารมณ์ของสัญญา ข้อดังกล่าวไว้โดยละเอียดข้างต้นแล้ว ข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

นอกจากนี้ ในการแก้ไขสัญญาซึ่งมีรัฐเป็นคู่สัญญากับเอกชนย่อมอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๖ ที่ว่า สัญญาที่ลงนามแล้วจะแก้ไข เปลี่ยนแปลงมิได้ เว้นแต่การแก้ไขนั้นจะเป็นความจำเป็นโดยไม่ทำให้ราชการเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการให้อยู่ในอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาได้ เห็นว่า ในการที่จำเลยที่ ๑ อนุมัติให้แก่สัญญาครั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีการวิเคราะห์ความจำเป็น และทางได้เสีย หรือประโยชน์ของทางราชการที่ได้จากการแก้ไขสัญญา ในการวิเคราะห์และนำเสนอของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ก็มีแต่เพียงเหตุผลที่ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มีความจำเป็นต้องหาพันธมิตร และต้องการระดมเงินทุนอันเป็นประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับฝ่ายเดียวตามหนังสือร้องขอที่จำเลยที่ ๑ อ้างว่า รัฐยังคงได้ค่าตอบแทนตามสัญญาเท่าเดิม และ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กับ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ก็ยังคงต้องร่วมรับผิดชอบตามสัญญาเหมือนเดิมนั้น ยิ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐมิได้ประโยชน์เป็นตัวเงินหรือได้หลักประกันใดเพิ่มขึ้นจากการอนุมัติให้แก่สัญญา ซึ่งตรงกันข้ามกับรัฐ เพิ่มความเสี่ยงในการที่จะสูญเสียอำนาจในการควบคุมกำกับบริษัทผู้รับสัมปทานและบั่นทอนความมั่นคง ของโครงการของชาติมากขึ้นดังที่ได้วินิจฉัยแล้ว

ข้อเท็จจริงต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า การอนุมัติให้ลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัททั้งสองหรือไม่ พฤติการณ์ของจำเลยทั้งสามที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาดำเนินการให้มีการอนุมัติแก้ไขสัญญา เพื่อเอื้อประโยชน์แก่บริษัททั้งสอง ซึ่งหลังจากแก้ไขสัญญา บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ทำการเพิ่มทุน ๒๐๘,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น ทำให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ไม่ต้องซื้อหุ้นเพิ่มทุน เพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้น จึงเป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัททั้งสอง และทำให้เกิดความเสียหาย

แก่สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทางราชการ การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้หนึ่งผู้ใด และปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต องค์กรคณะผู้พิพากษามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ หรือไม่ เมื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับหนังสือของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้สั่งการถึง นางสาวอนงค์ เศรษฐนันท์ ผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติว่า ควรมีการวิเคราะห์ของฝ่ายผู้ขอ และฝ่ายกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยว่ามีความจำเป็นอย่างไร และให้จำเลยที่ ๒ ในฐานะรองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทราบ ในวันเดียวกันนั้น นางสาวอนงค์ ได้บันทึกมอบหมายให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ว สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ดำเนินการโดยด่วน หลังจากนั้น สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติได้เชิญเจ้าหน้าที่ของ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) มาให้ข้อมูลเพิ่มเติมและให้จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจง โดย บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือชี้แจงต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารตามเอกสารหมายเลข จ.๓๒ แต่เป็นชี้แจงประเด็นข้อกฎหมายในการแก้ไขสัญญาเท่านั้น โดยไม่ได้ชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นที่ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องลดสัดส่วนการถือหุ้น ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และไม่ได้ชี้แจงเรื่องพันธมิตรที่จะมาร่วมลงทุนหรือแหล่งเงินทุน เมื่อจำเลยที่ ๓ ร่วมกับ นางสาวสุดสาคร สิงห์ศรีโว ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ต่อมา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ นางสาวอนงค์ ได้ทำบันทึกผลการศึกษาวิเคราะห์ถึง คุณหญิงทิพาวดี ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๓ ซึ่งเป็นผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเลยที่ ๓ กับ นางสาวสุดสาคร ร่วมกัน จัดทำขึ้นสรุปความเห็นไว้ ๔ ประเด็น คือ ๑. การลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ใน บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จากเดิมร้อยละ ๕๑ เป็นร้อยละ ๔๐ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จะยังคงรับผิดชอบการดำเนินการตามสัญญาสัมปทานต่อไป ๒. การลดสัดส่วนการถือหุ้นดังกล่าว บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ยังคงรักษาสัดส่วนการถือหุ้น ของบุคคลสัญชาติไทย โดยไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓. หากอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทาน

จะต้องแก้ไขสัญญาสัมปทานเพื่อมิให้ผิดข้อกำหนดตามสัญญา และ ๔. เพื่อความรอบคอบเห็นสมควร หรืออัยการสูงสุด เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของผลการศึกษาดังกล่าว พบว่าเป็นการวิเคราะห์เฉพาะ ข้อกำหนดตามแนวทางที่ บริษัทชินเซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้ชี้แจงต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์หรือตรวจสอบข้อพิรุทธตั้งวินิจฉัยข้างต้น ไม่ได้ตรวจสอบ ถึงเหตุผลความจำเป็นที่ บริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องลดสัดส่วนการถือหุ้น ในบริษัทชินเซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงเรื่องที่ บริษัทชินเซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) อ้างว่าต้องเพิ่มทุนโดยการหาพันธมิตรหรือแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ ไม่มีการวิเคราะห์ว่ากระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารจะได้รับผลกระทบหรือได้รับประโยชน์จากการแก้ไขสัญญาในครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเรื่องข้อกำหนดให้ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องถือครองหุ้น ในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดนั้น ตามผลการศึกษา วิเคราะห์ระบุว่ามาจากข้อพิจารณาของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงคมนาคมในขณะนั้น หากเป็นข้อพิจารณา ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมตามที่ผลการศึกษาวิเคราะห์ระบุก็ย่อมแสดงว่าข้อกำหนดในเรื่องนี้ ไม่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีจึงมิใช่มติคณะรัฐมนตรี การแก้ไขในเรื่องดังกล่าวย่อมไม่ต้อง เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วข้อกำหนดในเรื่องสัดส่วน การถือหุ้นเป็นข้อเสนอที่ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และเป็นผลจากการเจรจากับ คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ซึ่งได้ผ่านการพิจารณา ให้ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ของจำเลยที่ ๓ มีข้อบกพร่อง ศึกษาวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ไม่มีการพิจารณาความจำเป็นของทางราชการและประโยชน์ของราชการ มุ่งศึกษาวิเคราะห์ไปในทางสนับสนุนให้มีการแก้ไขสัญญาสัมปทานและเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขอแก้ไขสัญญา

เมื่อบันทึกของ นางสาวอนงค์ ถูกเสนอตามลำดับชั้นมาถึง นายณัฐกนต์ ปิ่นปรีชากุล นิตกร ๙ ชข สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นายณัฐกนต์ ได้เสนอความเห็นว่าการขอลดสัดส่วนการถือหุ้น มีผลกระทบต่อสัญญาและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เมื่อเรื่องผ่านมายังจำเลยที่ ๒ ในฐานะรองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ที่ คุณหญิงทิพาวดี มอบหมายให้ดูแลในเรื่องนี้ แต่จำเลยที่ ๒ เพียงลงนามรับทราบผลการศึกษา ของสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ โดยไม่ปรากฏว่าได้เรียก นายณัฐกนต์ มาสอบถามเพิ่มเติม หรือให้ทำความเห็นมาประกอบการพิจารณาโดยละเอียด ทั้งมิได้สั่งการให้สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ

ไปทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบถ้วนตามที่ คุณหญิงทิพาวดี ได้สั่งให้ทำการวิเคราะห์ถึงความจำเป็นของฝ่าย บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และฝ่ายกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งได้ความว่า จำเลยที่ ๑ ได้มีคำสั่งที่ ๗๘/๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือการดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ ประกอบด้วยรองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการจากหลายภาคส่วนราชการเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ติดตาม กำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญา ขณะนั้น จำเลยที่ ๒ เป็นรองปลัดกระทรวง ผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการชุดดังกล่าว เห็นว่า ตามพฤติการณ์แห่งคดีได้ความว่า จำเลยที่ ๓ รับบราชการที่กระทรวงคมนาคมตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ ในตำแหน่งนักวิชาการขนส่ง ๓ ฝ่ายเศรษฐกิจการขนส่งและสื่อสาร จนกระทั่งปี ๒๕๔๕ มีการปฏิรูประบบราชการโดยโอนส่วนงาน ที่เกี่ยวกับการสื่อสารมายังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จัดตั้งขึ้นใหม่ จำเลยที่ ๓ ได้โอนมาสังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน ๘ ว สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ขณะที่มีการอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทานได้รับแต่งตั้ง เป็นผู้อำนวยการสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ส่วนจำเลยที่ ๒ เริ่มรับบราชการในตำแหน่งวิศวกร ๖ กรมไปรษณีย์โทรเลข จนดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงคมนาคม ในปี ๒๕๔๓ และย้ายมาดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในปี ๒๕๔๕ และเป็นรองปลัดกระทรวงผู้รับผิดชอบ กำกับดูแลสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ โดยอำนาจและหน้าที่ของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ย่อมต้องทราบ ความเป็นมาของสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ การขอแก้ไขสัญญาสัมปทานครั้งนี้ เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ ต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบ สมควรนำเข้าหารือในคณะกรรมการชุดดังกล่าวซึ่งมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นโดยตรง เพื่อทำการตรวจสอบวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากยังมีความเห็นต่างระหว่างสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กับนิติกร ๙ ชช ในประเด็นว่า การลดสัดส่วนการถือหุ้นมีผลกระทบต่อสัญญาและในเชิงกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ จำเลยที่ ๒ เป็นรองปลัดกระทรวงผู้รับผิดชอบกำกับดูแลสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ ย่อมทราบข้อเท็จจริงและความเป็นมาของสัญญาสัมปทานเป็นอย่างดี มีหน้าที่ต้องควบคุมดูแล ผลการศึกษาวิเคราะห์ให้รอบด้าน มิให้เกิดความเสียหายต่อราชการและประชาชน เมื่อสำนักกิจการ อวกาศแห่งชาติและ นายณัฐกนต์ ยังมีความเห็นแตกต่าง จำเลยที่ ๒ ย่อมสามารถเสนอความเห็นต่อ ปลัดกระทรวงหรือจำเลยที่ ๑ ในฐานะรัฐมนตรีให้นำเข้าหารือในคณะกรรมการชุดดังกล่าวเพื่อระดม

ความคิดเห็นได้ แต่จำเลยที่ ๒ หาได้กระทำไม่ เพียงแต่ลงชื่อรับทราบโดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างี่ควรจะเป็น ขณะ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ยื่นเสนอขอรับสัมปทานนั้น มี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นประธานกรรมการ และ พันตำรวจโท ทักษิณ ยังเป็นผู้เจรจาเงื่อนไขรายละเอียดกับทางราชการและเป็นผู้ลงนามสัญญาสัมปทาน ในฐานะประธานกรรมการบริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด เมื่อมีการจัดตั้ง บริษัทใหม่มาดำเนินงานตามสัญญา โดยมีการแก้ไขสัญญา ครั้งที่ ๑ เพื่อให้ทั้งสองบริษัทรับผิดชอบร่วมกัน และแทนกัน พันตำรวจโท ทักษิณ ก็เป็นผู้ลงนามในสัญญาสัมปทานที่แก้ไขเพิ่มเติมในฐานะ ประธานกรรมการของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่คือ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ย่อมทราบว่านายกรัฐมนตรีนขณะนั้นมีผลประโยชน์ทับซ้อนและมีส่วนได้เสียในการแก้ไขสัญญา เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริต แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดดังกล่าวโดยสมรู้ร่วมคิดกัน หรือสมรู้ร่วมคิดกับจำเลยที่ ๑ โดยต่างกระทำความผิด ในขณะที่ใช้อำนาจหน้าที่ของตน จำเลยทั้งสามจึงไม่เป็นตัวการร่วมกัน องค์คณะผู้พิพากษามีมติโดยเสียงข้างมาก ว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

พิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ให้จำคุก จำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๑ ปี จำคุกจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คนละ ๑ ปี และปรับคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท สำหรับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของจำเลยที่ ๑ และไม่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทาน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนดคนละ ๕ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ชำระค่าปรับให้บังคับ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และ ๓๐.

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์

นายวิรัช ชินวินิจกุล

นายธนสิทธิ์ นิลกำแหง

นายเกษม เกษมปัญญา

นายปริญญา ตีผดุง

นายโสภณ โรจน์อนนท์

นายวิชัย เอื้ออังกณกุล

นายพรเทพ อัมพรกลิ่นแก้ว

นายชำนาญ รวีวรรณพงษ์